

ת"פ 54265/12/12 - מדינת ישראל נגד אריאל אוסיפוב

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 54265-12-12 מדינת ישראל נ' אוסיפוב
תיק חיצוני: 0-1180-20120-5487

בפני	כב' השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	אריאל אוסיפוב

החלטה

רקע וטענות הצדדים

1. בתאריך 24.12.12 הוגש נגד הנאשם, בגיר יליד 1983, כתב אישום שבמסגרתו נטען כי ביום 27.7.12 החזיק הוא בסיגריה שהכילה סם מסוכן מסוג חשיש.
2. הנאשם הואשם בביצוע עבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית לפי סעיפים 7(א)+(ג) לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג-1977 ומאז, בשתי ישיבות הקראה שהתקיימו בפני, העלה בא כוחו, עוה"ד שי לוי, טענות של "הגנה מן צדק" ו"זוטי דברים" להן אדרש בהחלטה זו, להלן.
3. בטיעונו בעל פה, לאחר שניתנה לו ההזדמנות להגיש טיעון מסודר עם אסמכתאות בכתב והוא ויתר עליה, טען ב"כ הנאשם כי:
 - אין זה ראוי שבית המשפט ידון את הנאשם למאסר על תנאי בגין עישון סיגריה המכילה כמות מינורית בלתי ידועה של חשיש, בשעה שתיקים מן הסוג הזה נסגרים דרך קבע בתחנות המשטרה, ולא מוגשים בהם כתבי אישום.
 - המאשימה מתעמרת בנאשם, שכן "אין כדוגמת התיק הזה בכל מדינת ישראל".
 - אם לא יבוטל כתב האישום, כי אז יש מקום לזכות את הנאשם, שכן מדובר במקרה העונה על יסודות

טענת ההגנה של "זוטי דברים".

4. לטענות אלה השיב ב"כ המאשימה כי מדובר בכתב אישום שהוגש בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה הקובעות כי אמנם כשמדובר בחשיש, וככל שאין לנאשם עבר פלילי והוא נתפס בנסיבות מאוד מקלות, קיים נוהל שבמסגרתו נבחנת אפשרות סגירת התיק, כשעל הנאשם לשלוח מכתב, להתנצל ואז נבחנות נסיבותיו, אלא שאין זה המצב במקרה זה בו "מדובר בנאשם בעל עבר פלילי, שמרצה עבודות שירות ובעזות מצח הוא מעז לעבור עבירת סמים".

ב"כ המאשימה הוסיף וטען כי אין מדובר במקרה של אכיפה בררנית או של נקיטת אפליה או התעמרות כלשהי בנאשם זה דווקא וכי: "יש אינספור דוגמאות לתיקים וכתבי אישום המוגשים בגין החזקת סמים לצריכה עצמית כאשר הסם הוא חשיש וכאשר הסם מגולם בתוך סיגריה חשיש עם פירורי גראס או חשיש".

5. לדברים אלה הגיב ב"כ הנאשם ב"התחייבות" שלפיה "אם יש כתב אישום אחד כזה במדינת ישראל, הוא יסכים למאסר על תנאי" וביקש להבהיר שבכוונתו לטעון להגנת מרשו כי "יש לנו שר אוצר שיש ויכוח אם הוא עישן או לא עישן גראס ויש גם את שלי יחימוביץ' שיש ויכוח אם היא עישנה גראס"....

6. לנוכח טענות הצדדים הוריתי לב"כ המאשימה להגיש לעיוני את מסמך מדניות ההעמדה לדין בעבירות סמים, שמכוחו התקבלה ההחלטה בדבר העמדת הנאשם שבפני לדין בתיק זה, והוא עשה כן.

המסגרת הנורמטיבית

7. סעיף 7(א)+ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) של"ג-1973, קובע כי:

"7 (א) לא יחזיק אדם סם מסוכן ולא ישתמש בו, אלא במידה שהותר הדבר בפקודה זו

או בתקנות לפיה, או ברשיון מאת המנהל.

.....

ג) העובר על הוראות סעיף זה, דינו - מאסר עשרים שנים או קנס פי עשרים וחמישה

מן הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. ואם החזיק בסם

או השתמש בו לצריכתו העצמית בלבד, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס כאמור

בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977."

סם מסוכן מוגדר בסעיף 1 לפקודה כ"חומר מן המפורטים בתוספת הראשונה..."
ובין החומרים המופעים בתוספת הראשונה נמצא גם הסם קנבוס, הידוע גם בשם "חשיש" -
"קנבוס" - כל צמח מהסוג קנבוס (cannabis) וכל חלק ממנו, לרבות שרשיו אך למעט שמן
המופק מזרעיו.

8. הנחיה מס' 4.1105 (51.056) להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, שכותרתה **"מדיניות התביעה - סמים: אחזקה ושימוש לצריכה עצמית"** ואשר עודכנה לאחרונה ביום 14.9.03, נפתחת, בין השאר, בדברים אלה:

5. (א) "יצויין תחילה כי מדיניות היועץ המשפטי לממשלה מתנגדת

ללגליזציה מכל סוג של השימוש בסמים, ולו גם לסמים קלים,

וזאת בכל צורה שהיא. לפיכך, אין מקום למדיניות של אי אכיפה

ככזאת, ודבר זה הודע מדי פעם.

(ב) במקרים רבים השימוש בסמים מצריך טיפול סיעודי, שיקומי

או חינוכי. במדינת ישראל עדיין לא הוקמה התשתית הנדרשת למתן

טיפול כזה לכל צרכני הסמים. לפיכך גדלה האחריות המוטלת בתחום

זה על מערכת אכיפת החוק. עיקר המטרה של מערכת זאת היא

להרתיע מפני השימוש בסם, עקב חשש מפני התוצאות החברתיות

של הרשעה בעבירה זאת וכן מפני העונשים הצפויים בעקבות

ההרשעה. עם זאת, בשל האופי המיוחד של עבירת השימוש בסם

(להבדיל מן המסחר בסם) לעיתים צפון בעצם ההרשעה וכן בעונש

המסר נזק חמור שאינו עומד ביחס נאות לחומרת העבירה. לפיכך, מן

הראוי למצוא את האיזון בין הצורך בהרתעה לבין ההתחשבות

בעברייין על ידי בחירה נכונה בדרך מדרכי הענישה בכל מקרה לפי

נסיבותיו בהתאם למדיניות המפורטת להלן".

בכל הנוגע למדיניות העמדת בגירים לדין, שהיא הרלבנטית לענייננו, קובעת ההנחיה בהמשכה (סעיף 7) כי גם במקרים בהם מדובר בכתב אישום ראשון בעבירה של אחזקה או שימוש עצמי ב"סמים קלים" (מסוג מריחואנה או חשיש) אין בה, כשלעצמה, כדי למנוע הגשת כתב אישום או פתיחה בחקירה, ומנגד - שאין בכך כדי למנוע סגירת התיק במקרה בו קיימים שיקולים אחרים, מסוג השיקולים שיש בהם, בדרך כלל, כדי להביא לסגירת תיק חקירה, או כדי למנוע הגשת כתב אישום.

בהתאם להנחיה זו, "בתפיסת סם ראשונה אצל אדם הנעדר תיקים פליליים, כאשר ברור כי מדובר בשימוש עצמי ראשוני לאחר בחינת המעידה ובהתקיים התנאים שיימנו להלן, ניתן יהיה לסגור את התיק תוך מתן אזהרה, שתירשם בגיליון הפלילי שלשונה: "נסגר באזהרה מחוסר עניין לציבור למיצוי הדין, כיוון שהמדובר בתפיסת סם ראשונה לשימוש עצמי...".

ארבעה התנאים המצטברים שצריכים להתקיים במקרה כזה הם אלה:

(1) הודאת החשוד במיוחס לו.

(2) הגשת בקשה מאת החשוד לסגירת התיק באזהרה. על הבקשה לכלול התחייבות

של החשוד שלא להוסיף ולהשתמש בסמים מכל סוג שהוא, כמו כן עליו ליתן

הצהרה, לפיה הוא מודע לכך שאם ייתפס בשנית ימוצה עמו הדין, אף לגבי הפעם

הראשונה (זאת בגבול ההתיישנות כמובן).

(3) העדר רישומים פליליים בעבירות סמים או עבירות רלבנטיות אחרות, כגון, עבירות

רכוש או אלימות ולפי שיקול דעת בכל מקרה לגופו (רישומים - לרבות מב"דים

ותיקים סגורים מחוסר עניין לציבור).

(4) העדר נסיבות מחמירות, כגון שימוש על-ידי בעל תפקיד האחראי לשלום אחרים.

בנוסף לכל אלה, כך על פי ההנחיה, במקרים אשר בהם נראה, לכאורה, כי יש טעם לסגור את התיק בשל העדר עניין לציבור, ובמיוחד כאשר מדובר באדם צעיר שאין לו רקע עברייני, ראוי להזדקק לתסקיר של שירות המבחן למבוגרים ולחוות דעתו של השירות בשאלה אם אפשר וניתן לשלב את החשוד בתכנית טיפולית מתאימה.

דין והכרעה

9. בענייננו - מדברי ב"כ המאשימה ואף מדברי ב"כ הנאשם עצמו (ר' פרוטוקול ישיבת 2.10.13 שבפתחה הודיע הוא לבית המשפט כי הנאשם לא התייצב לדיון משום ש"הוא מבצע עבודות שירות") אני למדה כי התנאי של העדר הרשעות קודמות לנאשם, איננו מתקיים.

10. **בבחינת טענת ב"כ הנאשם ל"אכיפה בררנית"** או כלשונו - "אין כתב אישום אחד כזה במדינת ישראל" מצאתי, בחיפוש שטחי וראשוני, כי מדובר בטענה חסרת בסיס ולכן לא אדרש לה (ר' למשל ת"פ (פ"ת) 34785-06-11 **מדינת ישראל נ' אחמד בדיר** בו הורשע נאשם נעדר עבר פלילי, על פי הודאתו, בעבירה של החזקת סיגרית חשיש ונדון ל- 2 חודשי מאסר על תנאי, 3 חודשי פסילת רשיון וקנס בסך 200 ₪).

11. **באשר לטענת "זוטי דברים" -**

סעיף 34 י"ז לחוק העונשין, תשל"ז-1977, קובע כי:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

על פי הפסיקה, ארבעת התנאים המפורטים בסעיף זה הינם תנאים מצטברים (ר' ע"פ 1720/94 **מדינת ישראל נ' מנשה יוסף**) וקיימים ביניהם קשרי גומלין. גם אם בנסיבותיו של מקרה מסויים יקבל אחד מהמבחנים משקל מכריע, תמיד תישאר השאלה האם סיכום תוצאותיהם מלמד על קיומה של סכנה מזערית לציבור, המצדיקה הטלת אחריות בפלילים. לעניין זה יפים בעיני דבריו של פרופ' פלר בספרו **"יסודות דיני עונשין"**, חלק ב', בעמ' 618:

"מוטב שביהמ"ש יקבע, בכל מקרה בנפרד ולגבי סוג של כל עבירה בנפרד, לפי הקריטריונים האמורים, אם יש בו המשקל הסביר - מבחינת החומר והאנטי חברתיות כדי להיכלל במניין הזוטות. צריך להיזהר שלא לרוקן עקב כך את העבירות הקלות דווקא מתוכנן הענייני, שהרי המחוקק בהטלת איסור פלילי עליהן, היה מודע למידת חומרתן, ובכל זאת מצא אותן ראויות לענישה".

בבחינת 4 התנאים במקרה המונח בפני, דעתי היא כי אין מדובר בעבירה "קלת ערך" כלל

שכן זוהי עבירה שלא בכדי קבע המחוקק בצידה עונש מאסר של שלוש שנים. התייחסות

מחמירה זו נעוצה - כפי שמצויין גם בתחילת הנחייתו הנ"ל של היועמ"ש - **"ב"מק החמור**

הכרוך בשימוש בסמים, לא רק למשתמש בסמים אלא גם לחברה". גם אם כשלעצמן,

נסיבות הארוע נשוא כתב האישום יכולות להיחשב קלות, שכן הנאשם מואשם בכך

שהחזיק סיגרית חשיש, עדיין - ובעיקר לאור דברי ב"כ הצדדים מהם עולה יש בעברו

הרשעות קודמות, אינני יכולה, בשלב זה לדעת האם הן רלבנטיות לעבירה נשוא כתב האישום הנוכחי ולכן גם אין ביכולתי לקבוע כי מדובר בנסיבות שאינן חמורות. באשר לאינטרס הציבורי - דעתי היא כי האינטרס של הדברת נגע הסמים, הינו אחד מן האינטרסים הציבוריים החשובים ביותר של מדינת ישראל.

למעלה מן הצורך אוסיף כי אף אם היה המקרה שבפני עומד בארבעת התנאים המצטברים שבהנחייה, הרי שגם אז לא היה בכך די כדי להביא באופן אוטומטי לביטול האישום וכי בכל מקרה עומדת בפני הנאשם האפשרות להודות בביצוע העבירה ולקבל תסקיר של שירות המבחן אשר יתייחס לאפשרויות הענישה השונות המתאימות לנסיבותיו.

12. בת"פ (י-ם) 3095/06 **ענף תביעות מחוז שומרון ויהודה נ' בן ציון מחלוף**, שנסיבותיו היו חמורות יותר, קבעה כב' השופטת זיסקינד:

"מדיניות המאשימה שלא להעמיד לדין אנשים ללא עבר פלילי בנסיבות של החזקת סם בכמויות קטנות בוודאי לגיטימית, אך אין בה כשלעצמה בכדי להצדיק זיכוי של כל מי שהועמד לדין בעבירה זו ובוודאי אין להוציא מבית המשפט מסר כי הפרת הוראות פקודת הסמים מאפשרת זיכוי כעניין שבשגרה..."

לא כל שכן, כך לטעמי, במקרה שבו מדובר בנאשם שיש לחובתו הרשעות קודמות, כמו זה שבפני.

13. סוף דבר - הנני דוחה את טענות ב"כ הנאשם וקובעת ישיבת הקראה נוספת ליום **3.2.14 בשעה 09:00**, בה יתבקש הנאשם להשיב לכתב האישום.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ותעדכן את יומני בהתאם.

ניתנה היום, ח' שבט תשע"ד, 09 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.